

VOORWOORD

Albert Ponsioen
hoofdredacteur Onderzoek & Praktijk

En die zee blijft rustig wachten
De wind verplaatst een krant
De zon speelt over de duinen
Met de rimpels in het zand

Alsof er niets is gebeurd¹

Frans Ravestein
1960-2013

Onderzoek & Praktijk beleeft alweer haar twaalfde lente. Wat de leeftijd betreft beloven de komende jaren turbulent te worden. De omstandigheden zorgen echter ook voor de nodige onrust: de Tijd van de Transitie is immers eindelijk aangebroken. Laten we het beschouwen als een dynamische en uitdagende tijd. *Dirk Verstegen* geeft in dit nummer inhoud aan de nieuwe werkelijkheid die met de Transitie Jeugd wordt ingeluid. Ontzorgen, normaliseren en maatschappelijk participeren betekent niet dat de professionals in de zorg hun deskundigheid maar overboord moeten gooien. Er zal juist een sterker beroep worden gedaan op hun expertise in het kader van vroegtijdige onderkenning en preventie van problematiek van kinderen en gezinnen met LVB-problematiek. Ook zal de afstemming van basis- en specialistische zorg de inzet van ervaren zorgprofessionals vragen. En wat gebeurt er met de jongeren na het achttiende levensjaar?

Inge Wissink en *Xavier Moonen* attenderen de lezer op de kwetsbaarheid van kinderen en jongeren met LVB-problematiek in hun artikel over seksueel misbruik. Ook uit dit artikel wordt duidelijk dat kennis en ervaring met deze groep kinderen en jongeren van groot belang is om de risico's te vermijden en persoonlijke ellende te voorkomen.

De bijdrage van *Aurelie Lange*, *Katrien de Vuyst* en *Rachel van der Rijken* over een pilotonderzoek naar Multi Systeem Therapie (MST) sluit hierbij goed aan. Mooi ook dat in dit pilotonderzoek het sociaal aanpassingsvermogen bij de jongeren expliciet beoordeeld is en LVB-problematiek niet alleen op basis van een IQ-score bepaald is. Als het gaat om het vaststellen van (L)VVB-problematiek van de ouders van deze jongeren blijkt de IQ-score toch weer vaak allesbepalend en daarmee blijft het gissen naar het percentage ouders met deze problematiek bij LVB-jongeren.

De achtergrond van sociale adaptatieproblemen komt aan de orde in het artikel van *Maurine Kroon* en *Paula Sterkenburg* over hechtingsproblematiek. Aan de hand van een casusbeschrijving wordt een interventie beschreven waarbij een begeleidingsteam onder meer door het ervaren van de eigen gehechtheidsrelaties een jongere een klimaat van vertrouwen en veiligheid kan bieden. Een goed voorbeeld van een praktische toepassing van begrippen als 'Veilige Basis' en 'Veilige Haven', afkomstig uit de gehechtheidstheorie.

De ervaring die *Adri Benschop* met ons deelt in zijn column, met de voor de tijd van dit jaar aanlokkelijke titel 'Ga eens lekker met ze op vakantie', ligt in het verlengde van gehechtheidstheorie: "Ik heb van E. geleerd dat het eigenlijk maar om één ding gaat: behoefte aan veiligheid en vertrouwen." Meer managers zouden Adri's voorbeeld moeten volgen.

¹ Maarten van Roozendaal (1999). *Kerstmis in April*. Red Bullet Productions.

Jolanda Douma, Xavier Moonen, Linda Noordhof en Albert Ponsioen geven in hun bijdrage aan dit voorjaarsnummer aan hoe je het beste in mensen met een LVB naar boven haalt in diagnostisch onderzoek. En opnieuw blijkt dat LVB-problematiek complex is: er is geen eenduidige omschrijving van deze problematiek en er zijn weinig instrumenten specifiek voor mensen met LVB-problematiek ontwikkeld, genormeerd en gevalideerd. Dit alles doet de vraag oprijzen: is er wel zoiets als LVB-problematiek of is deze term te veelomvattend én (nog) te slecht te operationaliseren? Het artikel van deze auteurs brengt het antwoord op deze vraag weer een stap verder.

Jaap Pellen benadert in zijn bijdrage het thema vertrouwen vanuit de invalshoek van de bureaucratie. Is er geen sprake van een basiswantrouwen tussen instelling en cliënt als er in het zorg- of behandeltraject soms meer dan 10 handtekeningen nodig zijn van de cliënt of van zijn of haar wettelijke vertegenwoordiger?

Voordat wij in deze *Onderzoek & Praktijk* verder gaan ‘alsof er niets is gebeurd’, staat *Dirk Verstegen* stil bij her overlijden van *Frans Ravestein*.